

ПРИЧА СА НАСЛОВНЕ СТРАНЕ:
ПОТПОРУЧНИК ДРАГАН
МАТОВИЋ, НАЈМЛАЂИ ПИЛОТ
МЕЂУ АВИЈАТИЧАРИМА

ЛАКА КРИЛА ВИЛИНОГ КОЊИЦА

Као дечак гледао је авионе како надлећу родне Брђане и филмове о пилотима, читао стрипове и књиге. Али то су само били младалачки снови, све док није уписао Војну гимназију, потом и студије на Војној академији. Данас је потпоручник Драган Матовић најмлађи пилот наше војске који лети и по земљи: живи у Новом Саду, ради на батајничком аеродрому, а одмара се у родној Шумадији. Небо је његова жеља, летење нада, а чврста вера да ће за наше ваздухопловство доћи бољи дани своје упориште налази у оптимизму и постојаности његовог карактера.

Негово родно место је у 252. мешовитој авијацијској ескадрили. Ближе, пилот у одељењу. Најмлађи пилот међу српским авијатичарима. У ова времена када Војска Србије постаје поуздани и све цењенији партнер армијама високоразвијених земаља, ближи се час када ће бити могућности за више летења, ремонт постојећих и набавку нових летелица. Драган стрпљиво чека своју прилику. Такав драгуљ ће тек засијати на небу.

Тихи момак из Брђана не прича много, бира речи, делује скромно и надасве учтиво. Испод спољашњег мира крије се темперамент који знају само њему блиски. Живи у Новом Саду, дели стан са цимером из Академије потпоручником Бојаном Младеновићем. Велико другарство. Путују заједно на посао, излазе увече. Омиљени су им локали и добра музика у улици Лазе Телечког.

Своју интиму брижљиво чува. Ето, успели смо некако да са знамо како се једна лепа Новосађанка недавно нашла на домак његовог срца. Хоће ли се тамо уселити – показате време. Не оптерећује се мислима о породичном животу. Доћи ће и то кад се распламса она права љубав, за сва времена. Волео би да има бројну и сложну породицу, попут оца. Све срећне породице лице једна на другу.

■ ДЕЧАЧКИ СНОВИ

Драган је био од оне деце којима се може поверити свака обавеза, без трукне сумње да ће је обавити како ваља. Волео је да игра фудбал и кошарку, пецање на Дичини, другове из краја. Међутим, понекад, када би се појавили авиони, лопта је знала да прохуји поред њега, а његов поглед их је тражио и препознавао на небу. Опчињен изнова, пратио их је све док су у видокругу. А када нестану, у дечаковој глави остајала су питања. Ко су људи у њиховим кабинама, како изгледају, где су научили чудесну вештину господарења висинама? Уместо одговора, рађали су се снови. Снови који су се стално враћали...

Тешко је поверовати да су и на смени миленијума постојали ђаци пешаци, али када је о Драгану реч, то беше цела истина. Основна школа се налази у Прељини, па пет километара хода јесте добра рекреација, али када се наоштре ветрови и снегови покрију пречице, онда је то друга прича. Било је то у време свеколиких оскудица, гориво се сипало по прекој потреби. „Колико те ноге носе“, није се чуло само у изреци већ често виђало на терењу. Било, не поновило се.

Оно што је ђацима обично баук, Драгану је био омиљен предмет – математика. Решавао је задатке попут занимљивог реbusа који има своја правила и логику. Математика се најпре разуме, а онда учи. То правило олакшаће му живот. Вукова диплома је награда за све што је показао као основац, а кришом чувана тајна упитник за родитеље. Саопштио им је одлуку да похађа Војну гимназију, на одобравање оца и бригу мајке како ће се сам сналазити у великом граду.

Добре оцене као основна препорука, а положени пријемни испит и резултати лекарских прегледа у складу са жељама довели су га до школске клупе Војне гимназије и њене 28. класе. Сасвим другачији начин живота. Али њему дружељубивом и вредном нису тешко падале обавезе од којих су неки брзо дизали руке. За почетак врло добар успех у првој години, солидан старт и наговештај да може више. Онда се видело шта значи математика. То је добро уочио разредни старешина, искусни педагог Бошко Шкрбина, професор математике и информатике. После друге године бирају се смерови, а будући ваздухопловци имају обавезу више. Ношен том мишљу, Драган ће забележити одличан успех. Опет додатни прегледи и тестови, па радост након сазнања да му је жеља испуњена. Био је то други корак ка циљу.

Логорованье, гађање, војничка униформа... Да, обука у скијању на Копаонику. Све по плану и програму. Још један одличан успех у трећој години. Свакодневно учење, систематски рад, пажња на часу... То је његова формула успеха. Наравно, изласци у град, дружење, одлазак на фудбалске утакмице. Стадион „Партизана“ је у непосредној близини, а Драган је навијач црно-белих од малих ногу. Цимере да је бирао не би боље одабрао: Слободан Лукић из Бијељине, Бобан Љубић из Смедерева и Зајечарац Жељко Јевтић. Какав квартал!

У школском програму су предмети који га упућују на будући позив: основи ваздухопловне теорије и технике, основи аеродинамике и конструкција.

А где је небо?

Увек кад подигнеш главу, тамо су сунце, облаци и птице. Наравно и авиони. Најпре падобранци. Гимназијалци су одушевљени пријемом у чувеном 63. падобранском батаљону Војске Србије. Међу старешинама све сами асови. Обука па два скока у истом дану. Авион на 800 метара и команда: скачи! Отвара се широка купола, поглед на Ниш и околину. Какав осећај ширине и слободе.

Потом, правац планинско беспуђе. На челу је искусни старешина из популарне „шездесеттреће“, старији водник Жељко Купрешак. Природа може да буде мајка ономе ко уме да се снађе у њеним недрима и маћеха незналицама. Јело се оно чега је било: коприве, месо жабе и корњаче. Чај од мајчине душице и камилице добро је освежење.

Најзад крила авиона. Аеродром поред Ковина, „утва-75“. Инструктор поручник Дарио Марковић. Да видимо шта смо научили? Слетање и узлетање. Вежбе у зони летења. Благи, оштри и борбени заокрет, симулација ноћног летења. Дванаест сати на небу!

■ СТУДЕНТСКИ ДАНИ

Јесен 2002. године. Драган је у строју 127. класе Војне академије, Смер авијација. Униформа, јутарња смотра, дизање заставе, вежбање... Озбиљно штиво: аеродинамика, ваздухопловни мотори, а за катедром бивши и садашњи асови ваздухопловства. Опет много рада и поуздан ослонац звани – математика. На крају прве године помешана осећања. Радост због одличног успеха и туга јер четири добра друга губе годину и могућност да постану пилоти. Такав је живот...

Небо је све ближе. Поред много теоријског знања стиче нова искуства у ваздуху. Обука из основног летења, навигације и групног летења. Лет по маршрути у задатом рејону, формирање пара, заокрет у групи. Увек када би сео за команде летелице чуо би речи првог инструктора: одморна и хладна глава, максимална концентрације и небо је твоје. Ко да заборави први самостални лет. Два школска круга. Десетак минута у ваздуху без ичије помоћи. Лет за десет.

Распуст. Брђани, наравно. Сложна породица Матовић на окупу. Родитељи, син јединац и три сестре. Долазе пријатељи, другови из детињства... Хоћемо ли на баскет или да скочимо до реке по неког клена, кркушу, скобаља...

Трећа година обећава озбиљну завршницу. Драган не одустаје од своје тактике. Сопствени план учења, полагања колоквијума и испита. Наравно, ту је време за спорт, одмор, забаву...

Сложена, али занимљива настава: механика лета, теорија гађања, рекетирање и бомбардовање, конструкција и опрема ваздухоплова, електронски уређаји и системи...

Често борави у библиотеци. Мир и пуна концентрација. Упија странице књига и часописа, обогаћује слагалицу, вежба мозгалицу.

Инструментално летење као припрема за ноћни поход неба. Види само инструменте, нема погледа изван кабине. До краја треће године Драган је уписао 60 сати у ваздуху.

Завршетак године значио је и опроштај од учионице, катедре, предавања, теорије... Завршни семестри биће посвећени летењу на основном типу ваздухоплова. Док је као дечак маштао о позиву пилота у свести му је био борбени авион, али јавна катка претекне снове. Искусни професори видели су га као пилота хеликоптера. Чудо од летелице, полети кад хоће, слети где стигне, лебди у ваздуху... Због изгледа и неслућених маневарских способности пореде га са вилиним коњицем. Ко бар једном није пратио и дивлио се лету чудесног створења?

Драган је лако прихватио истину и настојао да јој се прилагоди. Када је тако, покушаће да буде међу најбољима. Небо је исто, ваља летети. Кабина „газеле“ је нови изазов. Али команде су другачије: циклична палица, колективна палица и ножне команде. Оном првом управља се нагибом, друга се користи за усмеравање снаге мотора, а ногама се одређује правац. За разлику од авиона, објашњава Драган, постоји такозвани негативни трансфер. Код авиона палица се помера уназад, код хеликоптера обрнуто. Ето мале школе пилотирања.

После осамнаест сати летења са инструктором, први самостални лет. Управља лаким крилима вилиног коњица. Ужива у пејзажу, памти лепоту коју гледају птице.

На промоцији испред Скупштине Србије, Драган Матовић се дичи чином потпоручника и успехом – трећи на смеру, са просеком 8,80. Неописива радост породице.

Имају се чиме поносити. ■

Бранко КОПУНОВИЋ

Снимио Дармир БАНДА